

Lakosság tájékoztatása a környezet állapotáról és a lakókörnyezet állapotának alakulásáról Ináncs településen

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény az alábbiak szerint rendelkezik:

„46. § (1) A települési önkormányzat a környezet védelme érdekében

e) elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot.

51. § (3) A lakóhelyi környezet állapotának alakulásáról a települési önkormányzat szükség szerint, de legalább évente tájékoztatja a lakosságot.”

A fenti jogszabályi kötelezettségnek eleget téve, a környezet állapotával összefüggően az alábbi tájékoztatást adom:

Ináncs Borsod-Abaúj Zemplén megyében az Encsi járásban az Alföld és az Északi-középhegység határán Észak-magyarországi medencék középtájon a Hernádvölgy kistájon, a Hernád völgyében lévő, jellemzően sík felszínű település, Miskolctól 35 km-re északra keletre.

A település közigazgatási, határát ÉNy-DK-i irányba átszeli a 3-as számú Budapest-Tornyosnémeti országos egyszámjegyű főközlekedési útvonal, valamint a 90-es számú Hatvan-Miskolc-Hidasnémeti vasúti fővonal, belterületén KNy-ÉD-i irányba átvezet a 3704-es számú Ináncs-Pere összekötő út. A település a közlekedési adottsága miatt a határon túli, nemzetközi közlekedési hálózatnak is része.

A települést északról Forró és Hernádszentandrás, nyugatról Detek és Rásonysápberencs, délről Léh, Csobád és Felsődobsza keletről Hernádszentandrás határolja.

Területét ÉD irányba átszeli a Bársonyos öntöző főcsatorna és a Kis-Hernád a Bélus patakkaal.

Területe 1095 ha, melynek belterületén 416 db lakás található, ahol 1160 lakos él.

Az infrastrukturális létesítmények közül az elektromos, ivóvíz, gáz és szennyvízhálózat kiépített, csapadékvíz elvezetés részben kiépített, az úthálózat nagy része pedig burkolt.

A Hernád-völgy kistáj tektonikus árokban elhelyezkedő folyóvölgy. Hernád völgy hordalék talajai karbonátosak, és gyengén savanyúak. 16% réti talaj, 66% réti öntés talaj. A talajok felső részzeit a folyók és patakok által lerakott sík vidéki hordalék adja. Az alapkőzet, mely különböző mélységekben tűnik föl, a kavics és a homok. Az alatta levő vízzáró agyag réteg is eltérő mélységben jelenik meg. A Hernád völgyben itt-ott feltűnhet a lösz is, de ez nem gyakori. A völgy talajainak szerkezete általában tömött, agyagos lehet. Réti talajok. A Hernád folyó völgyének hordalék talajai karbonátosak, gyengén savanyúak. A 16%-ban réti talajok, 66%-ban a réti öntés talajok fordulnak elő. A Hernád sík vidéki területein ezek a talajtípusok az uralkodók. Felső részeinek alkotója a folyók által lerakott hordalék. Alapkőzetként elsősorban homok és kavics található, bár itt is feltűnik a lösz. Szerkezete tömött, agyagos lehet.

A terület éghajlata mérsékelten hűvös – mérsékelten száraz. Az éves napsütéses órák száma 1850-1900 közötti. Az évi középhőmérséklet 9,0 – 9,5 °C. A csapadék évi átlaga 580 mm és 630 mm közötti.

A csapadék mennyisége szempontjából a Hernád völgye inkább az Alföldre, mint a közeli hegyvidékekre hasonlít. A hótakarós napok száma a völgy egészében 30-40 nap, és a hótakaró átlagos vastagsága 5 cm.

A völgy potenciális vegetációja a vízjárta és hullámtéri-ártéri területen a puhafás ligeterdő, bokorfüzes. A völgy magasabban fekvő térszínein tölgyesek uralkodtak: délen inkább tatárjuharos tölgyesek, északon cseres-tölgyesek. Napjainkban helyüket gyümölcsösök, parlagok, illetve mezőgazdasági kultúrák foglalják el. A Hernád leszakadásainak partfalán más lősnövényekkel él a tátorján (*Crambe tataria*). A folyó mentén számos kavicsbánya található, ezekből ismert a rizsgyékény (*Typha laxmannii*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*).

A folyó menti ligeterdők helyét nagy területen a spontán terjedő zöld juhar (*Acer negundo*), illetve nemesnyár-ültetvények foglalják el. A völgy az inváziós fajok terjedésének folyosója.

Településen lévő vízfolyások

Ináncs közigazgatási területét ÉD irányba átszeli a ***Bársonyos öntöző fő-csatorna*** és a ***Kis-Hernád - Bélus patak***.

A ***Bársonyos (Malom) csatorna***, teljes hossza 68 km. Az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság kezelésébe tartozik. Régebben természetes vízfolyások voltak a helyén. A Bársonyos 1784-ben maga is sok ágra szakadó, bonyolult, igen kanyargós vízrendszer volt. Legalább két ága volt Encs környékén. Hernádszentandrásnál kapcsolatban volt a Kis Hernáddal is. 1784-ben a Hernádszurdoki gát még nem létezett. Garadnától északra kis erecskékből folyt össze a folyócska, amely azért a mai gát helyén a Hernáddal is kapcsolatban volt. A Bársonyost 1870-80 táján, és 1943-44-ben szabályozták. A gyakori árvizei ezután megszűntek. Régi mederrészei ezután kiszáradtak, időszakos vízfolyássá váltak. Ezek egy része az idők során eltűnt, de mások ma is megvannak. Ma jórészt ásott, nyílegyenes meder kialakításával létrehozott mesterséges csatorna a Bársonyos. Hernád folyóból a hernádszurdoki keresztgátnál lép ki és Böcsnél torkollik újra a Hernádba. Viszonylag gyors folyású, szabályozható de többnyire kis vízállású csatorna. A partját közönséges sásfajokból, nádból, és gyékény fajokból álló vegetáció övezi. A Bársonyos csatornába a Galambos patak kivételével vízfolyás nem ömlik. A csatornát keresztező vízfolyások vize bujtató műtárgyak révén keresztezi a Bársonyos medrét, és túlfolyik azon. Ezek a kis vízfolyások végső soron a Hernádba, vagy a Csíkos (Bélus) patakba torkollanak. A Hernád jobb oldali partján, a terasz felszínem sorakozó falvak szinte mindegyikét érinti a Bársonyos csatorna. Vize a háború előtt 14 kis vízimalmot hajtott. Innen ered a régi neve – Malomárok.

Bélus patak (Kis Hernád, Csíkos) A Bélus patak, melyet Hernádszentandrás és Ináncson a népnyelv inkább Csíkos néven ismer, a területnek Hernád folyó mellett a legjelentősebb ökológiai szempontból is fontos vízfolyása. A patak Szemere Fáj és Fulókércs községek határában több kis ér formájában ered. Víz mindig van benne, még a legszárazabb nyári napokon is. A patak a Hernád völgyét a mérai csárdánál éri el, és itt keresztezi a 3. sz. utat. Méra belterületén a vize bujtató műtárgyon keresztezi a Bársonyos csatornát, és egészen Kiskinizs határáig a Bársonyos és a Hernád folyók között folyik. A Kis Hernád (Bélus patak, Csíkos) medervonala a 3. katonai felmérés térképén látható, s az alább leírt természetes

medrekben folyt. Hernádszentandrásnál ma is meglevő, (ma időszakos) meder kötötte össze a Bársonyossal. A Bélus patak napjainkban Hernádszentandrás határáig ásott mederben folyik. A Kis-Hernád ősi medrének elérése után, a Bélus patak szemmel láthatóan nem, vagy csak helyenként szabályozott kanyargós mederben folyik tovább. Ez végül is az egykori Kis Hernád medre.

A Hernád folyó árvízvédelmi fővédvonallal nem határolt, nyílt árterein lévő települések védelmére I. rendű árvízvédelmi műként ún. „körtöltések” épültek, amelyek a települések önkormányzatainak kezelésében vannak. A Bélus patak árvizeitől körtöltés védi a települést.

A Víz Keretirányelv 2-7 Hernád – Takta tervezési alegység része a település.

A Bársonyos síkvidéki - meszes - közepes-finom - kicsi vízgyűjtő típushoz hasonló csatorna

A Kis Hernád – Bélus patak dombvidéki - meszes – közepes-finom - közepes vízgyűjtőjű víztest.

Sajó-Hernád-völgy sp.2.8.1 sekély porózus víztest.

Domborzati és talajmechanikai adottságok, talajvízviszonyok

Domborzati viszonyok

A tervezési terület a település belterületére esik. A település területe a kistáj minden ismérvével bír, kicsiny szintkülönbségek jellemzik.

Talajmechanikai adottságok, talajvízviszonyok

Az altalaj rétegződése az egész település területén egységesnek tekinthető, sovány, közepes és kövér agyagok alkotják a felszín közeli réteget.

A kötött talajok mindegyike hajlamos a nagy térfogatváltozásra, víztartalma függvényében, amire figyelemmel kell lenni. Nyílt árkok esetében azok felületét gyepesíteni vagy burkolni kell. Burkolat esetében gondoskodni kell arról, hogy az árkokban futó vizek ne szivároghassanak ki, mert ez előbb-utóbb a burkolat károsodásához fog vezetni. A burkolat alá, mögé min. 15-20 cm vtg., tömörített homokos kavics, homok ágyazat beépítése szükséges.

A klímaváltozás kedvezőtlen hatásai az alegység egyes területeinek talajvízjárásában is megmutatkozhat. A Hernád, Takta alegységben észlelt, hosszú idejű átlagos talajvízállások alapján megállapítható, hogy a terület talajvízjárásainak ingadozása a hidrológiai ciklusnak megfelelő periodicitást mutat. A sokéves átlagos talajvízszintek változása alapján a talajvízjárások lehetnek emelkedő, kiegyenlített, illetve süllyedő tendenciájúak. Megfigyelhető az elmúlt csaknem egy évtizedben, hogy az átlagos talajvízszintek a sokéves tendenciától függetlenül csökkenést mutatnak: a süllyedő talajvizek esetében az átlagos vízszintcsökkenés jelentősebbé vált, az emelkedő talajvizek esetén az átlagos növekedés kisebb mértékű, a sokéves viszonylatban kiegyenlített talajvizek is inkább csökkenő trendet mutatnak. Az elmúlt néhány év átlagos talajvízszintjei a sokéves átlagokhoz viszonyítva egyes területeken néhány cm-t, máshol akár 30-40 cm-t is csökkentek, amely a teljes alegységre nézve megközelítően 10-20 cm-es átlagos talajvízszint csökkenést jelent.

MEGLÉVŐ VÍZELVEZETÉSI LÉTESÍTMÉNYEK

A Bársonyos csatorna és vasúti pályatest közötti településrészen az elmúlt években közmunkaprogram keretében a földmedrű árkokat burkolattal látták el, melyek befogadója a Galambos patak.

A település K-i oldalán húzódik a Kis-Hernád – Bélus patak – természetes medre, ahova a település egy része gravitál. Jelenleg a Bélus patak árvizeitől körtöltés védi a települést a D-i és K-i határvonalon. A körtöltésen zsilipes átereszt találhatók a patak 6+370 szelvényének környezetében a mélyponton, az Ady u. térségében. A meglévő földmedrű vízvezetők az áteresztbe nincsenek bekötve.

Vizek állapota:

Felszíni és felszín alatti vizek állapotában jelentős változás nem történt. Az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X. 25.) Korm. rendeletben előírt határértéknek megfelel a vezetékes ivóvíz összetétele. Ináncs község felszín alatti vízbázisa jó minőségű, a vízminőség folyamatos fenntartása érdekében a szükséges vízkezelési intézkedések és azok végrehajtása (mosatás, fertőtlenítés, csőtisztítás) megtörténtek. A közüzemi ivóvíz rendszeres kontrollja (üzemeltetői, hatósági), a szükség esetén tett intézkedések eredményeként településünkön a vízminőséggel összefüggésbe hozható egészségkárosodás nem fordult elő.

Ivóvízminőség-javító fejlesztést célzó beruházás Ináncs községben elnevezésű projekt keretében 2018 év végén (KEHOP-2.1.3-15-2016-00001) megvalósuló beruházással teljes vízminőségjavítás következett be. Felújításra került a víztorony, amelynek külső szigetelése, illetve belső festése is megtörtént. Felújításra kerül a jelenleg üzemelő 18 db. közkifolyó, 2 db. tűzcsapot kicseréltek.

A szennyvíz elvezetése településünkön megoldott, a csatornarendszer ki van építve.

Ináncs Község Önkormányzata 2021-ben „Környezetvédelmi infrastrukturális fejlesztés Ináncs községben” címmel projektelőkészítő tanulmányt készíttetett, mely tanulmányra alapozva adta be pályázatát TOP-2.1.3-16 Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések azonosító számú és megnevezésű programban.

A pályázat sikeres volt és Ináncs Község Önkormányzata támogatásban részesült.

Megvalósítására 2023.11.01-ig sor kerül, a kivitelezés megkezdődött.

A fejlesztés legfőbb célja a település belterületi csapadékvíz elvezetésének megoldása, valamint a külterületi befogadó rekonstrukciós felújítása.

A projekt Ináncs község belterületét védő csapadékvíz elvezetés fejlesztését tartalmazza, mely a Bársonyos és a Kis-Hernád által közrefogott terület érinti.

Ináncs Község közigazgatási területén a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére irányuló közszolgáltatás ellátására a Novák és Román Bt. (3873 Garadna, Fő_u. 82.) (a továbbiakban: Közszolgáltató) jogosult az önkormányzattal kötött közszolgáltatási szerződésben foglalt feltételekkel 2014.03.01-től 2024. február 28-ig.

A Közszolgáltató által ártalmatlanítás céljából átvett nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvizet:ÉRV Zrt (3700 Kazincbarcika) Hernádszentandrás telepén (3852 Hernádszentandrás, Külterület 041 hrsz.) lévő szennyvíztisztító telepre szállítja.

Hulladékkezelés

A településen a BMH Nonprofit Kft útján a települési szilárd hulladékszállítás megoldott.

Elkülönített (szelektív) települési hulladék gyűjtése, szállítása

Az elkülönített gyűjtés az arra rendszeresített gyűjtőedényzetben történik. Az erre a célra rendszeresített gyűjtőedény hiányában, illetve az elkülönítetten gyűjtött – a gyűjtőedény befogadó képességét meghaladó mennyiségű – hulladék esetében a szelektíven gyűjtött hulladékot az ingatlanhasználó rendezett formában kötegelve, illetve a maga által biztosított átlátszó zsákba helyezve adja át a közszolgáltatónak.

A zöldhulladék gyűjtésére alkalmas ingyenesen biztosított zsák továbbra is megmarad, azonban pótlásuk ingatlanonként és ürítésenként legfeljebb 4 darabig történik.

Zöldhulladék gyűjtése

A közszolgáltató a közszolgáltatás területén háztartásonkénti zöldhulladék gyűjtést is végez. A zöldhulladék körébe tartozó hulladékokról köteles megfelelő, a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban álló módon értesíteni az érintett ingatlanhasználókat.

A zöldhulladék gyűjtése az alábbi minimum feltételekkel valósul meg:

Zöldhulladék gyűjtése rendszeresített gyűjtőedény – ingatlanonként maximum 240 liter űrmértékkel – vagy azzal egyenértékű űrmértéket képviselő gyűjtőzsák (ingatlanonként és ürítésenként legfeljebb 4 db ingyenes zsák) használatával történik.

A zöldhulladék gyűjtésére az OHKT előírása szerint naptári évenként legalább 10 alkalommal kell, hogy sor kerüljön, melynek a Közszolgáltató a tárgyév április 1. napjától november 30. napjáig tartó időszakban kétheti rendszerességgel tesz eleget, a szállítások időpontját hulladéknaptárában teszi közzé.

Nagyobb méretű faág legfeljebb 2 cm átmérőig és 1 m hosszúságúra darabolva, kötegelve helyezhetők ki a zsákok mellé.

A keletkező zöldhulladék a hulladékudvarokban ingatlanonként 250 kg mennyiségig ingyenesen leadhatók.

Lomtalanítás a Közszolgáltatóval előre egyeztetett napon egyedi megrendeléssel házhoz menő jelleggel történik.

Levegő minősége:

A településen belül nincs jelentős légszennyezést kibocsátó forrás. Levegőminőség mérő egység nem található a községben. A zöld hulladék elégetésének tilalmával, a zöld hulladék elszállításával a levegő minősége javult.

Zaj és rezgésterhelés:

Az ipari zajvédelmi követelmények betartásának ellenőrzése a területileg illetékes környezetvédelmi hatóság feladata. A szabadidős tevékenységek, vendéglátóegységek, háztartási tevékenységek zajvédelmi követelményeinek betartása évről évre javul.

Belterületi utak állapota:

A helyi kezelésű útjainkat évről évre közmunkaprogram keretében felújítjuk a lehetőségeinkhez mérten. A településen átmenő forgalom egyre nagyobb, ami az út állapotának rohamos romlásával jár, a Magyar Közút illetékeseit folyamatosan megkeresem, hogy kátyúzzanak, illetve új aszfaltréteget helyezzenek el. 2023. márciusi válaszukban arról tájékoztattak, hogy a tavaszi kátyúzásokat, tartós melegaszfaltos technológiával ütemezés szerint időjárás és gépkapacitás függvényében folyamatosan javítják. Felújító festéseket 2023.03.15-2023.11.10 között fogják végezni.

A 2023-évben megvalósítandó közmunkaprogramban az alábbiakat tervezzük:

A szociális program keretén belül a közúthálózat, valamint a csapadékvízvezető árkok karbantartását tervezzük. A mellékutak kátyúzása, útpadka feltöltése elengedhetlenné vált, mely a József A. út, Jókai út, Szabadság út, Arany J. út, Ady E. út és Petőfi út teljes hosszán és mindkét oldalán valósul meg, valamint ezen útszakaszok mentén a vízvezető árkok karbantartási feladatait (árkok takarítása, növényzet eltávolítása, megrongálódott, rossz mederlapok cseréje) is tervezzük elvégezni. A mély árkokon átívelő átjárók korlátjai felújításra szorulnak, szükséges azok festése, vasanyaggal történő megerősítése, megrongálódott részek cseréje. A Rákóczi út teljes hosszát érintő csapadékvízvezetési beruházást követően az útpadka felöltése, illetve a Rákóczi úthoz tartozó járda kb. 400 m szakaszon új aszfaltréteget kap szegélykő elhelyezésével. A projekt szerinti, a Kossuth út és Rákóczi út csomópontján kialakítandó végszelvény nyílt mederrésze is burkolásra kerül.

Épített környezet

Lakókörnyezetünk komfortját szolgálja, hogy közterületeink gondozottak, virágosításra minden évben sor kerül.

Településképi rendelettel, Települési arculati kézikönyvvel, helyi építési szabályzattal rendelkezünk, mely szabályozza a településfejlesztéssel, településrendezéssel és településképi-értvényesítéssel összefüggő feladatokat.

Ináncs, 2023.április 13.

Kiss Péter

polgármester

Határozati Javaslat

Ináncs Község Önkormányzata Képviselő Testületének .../2023. (...) határozata

a környezet állapotáról és a lakókörnyezet állapotának alakulásáról Ináncs településen

Ináncs Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a környezet állapotáról és a lakókörnyezet állapotának alakulásáról szóló 2023. évi tájékoztatót elfogadja és azt a lakosság tájékoztatása érdekében a helyben szokásos módon közzéteszi.

Felelős: Kiss Péter polgármester

Határidő: azonnal